

Тема. Мистецькі перлини Візантії та Київської держави.

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Хід уроку

Перегляд відеоуроку за посиланням <https://youtu.be/hm1caLMP9yI> .

1. Організаційний момент. Привітання.**2. Актуалізація опорних знань учнів .**

Що таке 'звіриний стиль'? (Стиль, де зображуються звірі)

Що є шедевром скіфського ювелірного мистецтва? (Скіфська пектораль).

Що зображено на фото? (Гребінь).

Який музичний інструмент переважно зображувався на скіфських монетах? (Ліра) .

Що зображено на фото? (Античний амфітеатр у Херсонесі).

За мотивами історії Скіфії і Північного Причорномор'я композитором Сергієм Прокоф'євим був створений музичний твір...(Скіфська сюїта).

Що таке інкрустація? Що таке пектораль?

МИСТЕЦЬКА СКАРБНИЧКА

Звіриний або тваринний стиль — назва стилю, поширеного в стародавньому мистецтві, зокрема скіфів; характеризується особливою манерою зображення тварин.

Інкрустація — вид декорування виробів і будинків (фасадів, інтер'єрів) способом врізування в поверхню візерунків із шматочків дерева, кераміки, перламутру.

Пектораль — нагрудна прикраса.

3. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку.

Мистецтво 8 клас: урок 7

МИСТЕЦЬКІ ПЕРЛИНИ ВІЗАНТІЇ ТА КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

4. Вивчення нового матеріалу.

Демонстрація навчальної презентації.

ПРИГАДАЙТЕ, ЧИ Є У ВАШОМУ МІСТІ СТАРОВИННІ ХРАМИ

Розвиток мистецтва Середньовіччя охоплює період від падіння Римської імперії до початку доби Відродження. Одним із найважливіших центрів середньовічного мистецтва була Візантія. Традиції античної та східної цивілізацій поєдналися в культурі цієї могутньої держави, столицею якої став Константинополь

Візантійський стиль

Приміщення храмів розділялося на три галереї — нефи. Центральну частину увінчував купол, довкола якого інколи розміщували інші, менші за розмірами. Куполи були переважно цибулеподібної, шлемоподібної, іноді шатрової форм. Інтер'єри храмів вражали красою і розкішшю.

СОФІЙСЬКИЙ СОБОР

Софійський собор у Константинополі було закладено в 532 році й побудовано за рекордний на ті часи термін — усього п'ять років. На будівництві щодня працювало до 10 тис. осіб.

Деякі століття цей храм був найбільшим у християнському світі. Розміри Софійського собору вражають і сьогодні: його висота — 55 м, довжина — 81 м, ширина — 71 м.

Які почуття пробуджує у вас інтер'єр собору? Якою музикою ви можете «озвучити» цю ілюстрацію?

ВІЗАНТІЙСЬКИЙ ХРАМ

це художній ансамбль, у якому поєднано архітектуру, монументальний живопис, театралізовану видовищність церковного церемоніалу і звучання хору з *capella*, який під час богослужіння співає літургію

КИЇВСЬКА ДЕРЖАВА

Мистецтво могутньої та високорозвиненої Київської держави вважають одним із найвизначніших художніх явищ у світі. Воно успадкувало найкращі традиції Візантії й привнесло свій неповторний колорит у сузір'я стародавніх культур. Сакральна архітектура, монументальний живопис, іконопис, книжкова мініатюра розвивалися на візантійських традиціях, поступово набуваючи своєрідних особливостей

тис.літ

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ВІЗАНТІЇ

Великого розквіту в образотворчому мистецтві набули мозаїки, фрески та іконопис. У внутрішньому оздобленні храмів візантійські майстри широко використовували мозаїку. Зображення викладалося з різнокольорових кубиків смальти (сплаву скла з мінеральними фарбами). Візантійські мозаїки були яскравими, багатобарвними, складними за композицією, багатофігурними, сюжетними.

Святої Катерини (Позолота Святого Димитрія)

Найвизначнішою пам'яткою культури Русі-України і символом доби вважають собор Святої Софії в Києві. Його звели за часів князювання Ярослава Мудрого (1037 р.)

Київська Софія

Велич і розкіш Святої Софії Константинопольської спонукала русичів зробити свій вибір.

Знамениту Софію Київську було зведено за часів князювання Ярослава Мудрого (1000 років тому). Ця грандіозна п'ятинафна споруда, увінчана тринадцятьма золотими банями, - головний престольний храм Київської Русі.

Відливає золотом мозаїк його центральний оltар із величезним образом Богоматері-Оранти, вражає фресковий живопис із численними постатями святих. До нашого часу збереглися смальтові мозаїки та стародавні фрески храму. Сюжети відбивають не тільки біблійні історії. Багато фресок присвячені світському життю: зображено сцени полювання, фігури скоморохів, тварин тощо. Деякі

ДАВНЬОРУСЬКІ ХРАМИ БУЛИ ОСЕРЕДКАМИ МИСТЕЦТВА Й ОСВІТИ

У них зберігалися рукописні книги, працювали літописні й іконописні майстерні. Історія зберегла ім'я одного з митців того часу — Аліпія — іконописця Києво-Печерського монастиря. Мініатюри до Остромирового Євангелія, найдавнішої рукописної книги Київської держави, виконано майстром Григорієм

У Візантії квітнула обробка металів, з яких виконувалися вибивні або литі вироби помірною рельєфу. Візантійські художники дійшли нарешті до того, що стали обходитися зовсім без рельєфу, як, наприклад, у бронзових дверях церков, роблячи на мідній поверхні лише злегка поглиблений контур і викладаючи його іншим металом, сріблом або золотом. До цього розряду робіт, називаному аґетіпа, належали чудові двері у соборах Амальфі й Салерно біля Неаполя.

Розкішний зразок візантійської емалеробної справи представляє знаменита Pala d'oro (золотий вівтар) — рід маленького іконостасу з мініатюрами в техніці перегородчастої емалі, головний вівтар, що прикрашає собою венеціанський Собор Святого Марка

ДО НАЙВИЩИХ ХУДОЖНІХ ЗДОБУТКІВ КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ НАЛЕЖИТЬ ІКОНОПИС

але про цей вид мистецтва поговоримо на наступному уроці

Вправа «Мікрофон»

- Завершіть речення:
- «Дуже цікавим я вважаю...»:
- «Сьогодні я дізнався (-лася), що...»:
- «Я навіть не міг (не могла) уявити, що...»

Гімнастика для очей <https://youtu.be/8gvoPGoxnxA> .

5. Закріплення вивченого. Підсумок.

6. Домашнє завдання.

Надішли свою роботу на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com

Рефлексія